

Hoofdstuk 4

Genadeloos Geslagen

1922 - 1923

OP 5 MEI 1923 bracht Ella Branham haar achtste zoon ter wereld en noemde hem Howard Duffy. Hij voegde zich bij Charles Jr., vier jaar; Jesse, 7; Edgar, 9; Melvin, 11; Henry, 12; Edward, 13; en William, die nu 14 jaar oud was. Charles vond het in toenemende mate moeilijk om zijn acht kinderen te voeden, speciaal gedurende de koudere maanden. Tegen de winter van 1922-'23 had Billy een serie klemmen uitgezet, om te helpen dat er eten op tafel kwam. De beboste delen van meneer Wathens land wemelden van muskusratten, wasbeertjes, konijnen, bevers en stinkdieren. Om twee uur iedere morgen ging Billy naar buiten met zijn lantaarn om zijn vallen te inspecteren, dikwijls nèt op tijd terug naar huis komend om naar school te gaan. Omdat hij maar één stel kleren bezat, gebeurde het menigmaal dat hij ruikend als een stinkdier in de klas zat, net als het stinkdier dat hij eerder die morgen had gevild - tot grote afkeer van de andere leerlingen. Maar zijn extra inspanning kwam hun gezin ten goede. Als hij een konijn in zijn val had, kon hij het verkopen voor 15 cent; dan kon hij een doos met .22 kogels kopen en nog drie of vier meer konijnen schieten. Zijn moeder zou als avondeten een konijn opdienen, samen met broodjes en jus. De rest zou Billy in de stad verkopen, het geld gebruikend om maïsmeel of tarwebloem aan te schaffen.

De stad ingaan deprimeerde Billy vaak. De Branhams hadden een slechte reputatie rond Jeffersonville en meer dan eens waren mensen de straat overgestoken om Billy te mijden. Sommige mensen zouden tegen hem praten zolang er niemand was die hen het kon zien doen, maar als er iemand anders in de

buurt kwam, dan zou de persoon die met Billy in gesprek was ophouden en weglopen. Dat deed pijn. Billy wist dat zijn vader en zijn ooms een ruw stel waren: - roken, pruimen, gokken, drinken en illegale drankpraktijken - maar Billy dacht bitter: "Wat heb ik gedaan? Daar heb ik geen schuld aan. Ik heb nooit in mijn leven gedronken. Waarom moet ik daar onder lijden?"

Niet dat Billy niet had geprobeerd om te drinken. Op een zondagmorgen in het voorjaar, liepen hij en Edward langs de rivier met hun vader en meneer Dornbush, de buurman die het soldeerwerk aan Charles' ketels had gedaan. De twee jongens waren van plan om in hun eigen lekkende roeiboot de rivier heen en weer te varen, op zoek naar afgedankte glazen flessen. Charles had altijd flessen nodig voor zijn eigengemaakte brouwsel en hij betaalde er goed voor: een stuiver per dozijn. Meneer Dornbush had laten merken, dat hij Billy wel mocht en nu probeerde Billy om indruk op de man te maken, hopend dat meneer Dornbush hem zijn waterdichte roeiboot voor die morgen zou uitlenen. Billy's boot had geen roer, wat haar bij een sterke stroming moeilijk te hanteren maakte. Als roeispanen moest Billy twee oude planken gebruiken: hij zou onhandig aan de éne kant van de boot peddelen, terwijl Edward aan de andere kant peddelde.

Langs de rivier was een boom over het pad gewaaid. Charles zwaaide z'n been over de boom, maar in plaats van er overheen te klimmen, leunde hij achterover tegen een tak en zei: "Laten we hier stoppen voor een kleine verfrissing." Hij trok een kleine, platte fles met whisky uit zijn achterzak, zette hem even omgekeerd aan zijn lippen en overhandigde hem toen aan zijn vriend. Meneer Dornbush nam ook een slok en gaf haar weer terug aan Charles, die hem tussen de takken van een uitloper nestelde, nabij de naar boven gekeerde wortels.

Voor Billy leek er geen beter moment als dit, om een gunst te vragen. "Meneer Dornbush, denkt u dat mijn broer en ik uw boot voor de ochtend zouden kunnen lenen?"

"Zeker, Billy. Dat zou fijn zijn."

Huiverend van opwinding, dacht Billy: “Hier is één persoon die me mag.”

Charles nam nog een teug whisky en gaf hem opnieuw door aan zijn vriend. Toen meneer Dornbush zijn dorst had geleest, overhandigde hij de fles aan Billy, met de woorden: “Alsjeblieft, Billy. Neem een slok.”

Billy antwoordde: “Nee, dank u. Ik drink niet.” Meneer Dornbush keek verbaasd. “Bedoel je mij te vertellen dat je een Ier bent en een Branham, en dat je niet drinkt!?”

Charles knikte met een blik van afkeer op zijn gezicht, en zei: “Ik voed een stel jongens op, maar één van ze is een *doetje*, en dat is Bill.”

Billy stooft op. “Ik! Een doetje?” Hij deinsde terug: alleen het idee al. “Ik ben het zat om een doetje te worden genoemd. Geef me die fles.” Meneer Dornbush reikte hem de fles aan. Billy rukte haar de man uit de hand, trok de kurk er uit, drukte haar met nijldige vastbeslotenheid aan zijn lippen. Hij begon haar omhoog te kantelen, maar voordat er een enkele drup whisky in zijn mond sijpelde, hoorde hij een geluid als bladeren die werden bewogen door een wervelwind – *woessssh*. Billy’s geheugen flitste terug naar die stem in de populier, die beval: *“Drink nooit, rook nooit, noch verontreinig je lichaam op welke wijze ook. Er zal een werk voor je te doen zijn, wanneer je ouder wordt.”* Totaal verschrikt liet Billy de fles vallen en zette het op een lopen, door het veld, zo snel als hij maar kon, bittere tranen huilend van frustratie en verwarring.

Charles lachte spottend: “Kijk, precies wat ik je vertelde. Het is een doetje.”

Welke kant Billy ook opging, daar toonde het leven zijn scherpe tanden. Hij zette z’n schoolopleiding voort tot en met de zevende klas van de lagere school. Het was als op krukken een heuvel op klauteren. Het schoolsysteem van het platteland vereiste dat leerlingen hun eigen boeken en leermiddelen kochten. Billy’s ouders hadden zelfs niet genoeg geld voor potloden en papier, laat staan voor de allereerste boeken, dus moest Billy el-

ke keer dat hij zijn lessen moest bestuderen een boek lenen van een andere leerling.

Het schoolprogramma van die tijd was opgezet om zowel het morele karakter, als ook zijn verstandelijke vermogens te helpen vormen. Eén les die Billy diep raakte, was een studie over Longfellow's gedicht: *De Psalm des Levens*'.

Verhaal me niet, in klagelijke verzen,
dat het leven niet meer is dan een loze droom!
Want de ziel die sluimert is dood,
en de dingen zijn niet dat wat ze lijken.

Het leven is werkelijk! Het leven is ernst!
En zijn einddoel is niet het graf;
Stof zijt gij en tot stof zult gij wederkeren,
werd niet van de ziel gezegd.

Noch plezier hebben, noch zorgen,
is onze bestemming of ons pad;
maar zo te doen, dat de dag van morgen
ons verder dan vandaag zal hebben gebracht.

Iets goed doen duurt lang, en de tijd vliegt,
en onze harten, hoewel moedig en dapper,
roffelen steeds, als omfloerste drums,
begrafenis-marsen op weg naar het graf.

Wees niet op 's werelds wijde strijdtoneel,
in het kampement des Levens,
als dom, voortgedreven vee!
Wees een held en vecht toch mee!

Vertrouw niet op de toekomst, hoe plezierig ook!
Laat het dode verleden zijn doden begraven!
Handel, handel in het levende heden!
Vanuit het hart en ónder God!

Levens van grote mannen herinneren ons er allen aan,
dat we onze levens subliem kunnen maken,
en dat we vertrekkend, achter ons,
voetstappen kunnen achterlaten in het zand van de tijd.

Voetstappen, die misschien een ander,
zeilend over 's levens wijde zee,
- een verloren en verongelukte broeder -
bij het zien, weer moed zal geven.

Laten we dan waakzaam zijn en bezig,
met moed voor elk lot;
steeds iets bereikend, steeds doorgaand,
lerend om te werken en te wachten.

Dit gedicht inspireerde Billy. Toch zou hij zich in zijn wildste dromen niet kunnen hebben voorstellen, welke diepe voetstappen zijn eigen leven in het zand der tijd zouden achterlaten. Voor dit moment zong het gedicht van Longfellow een lied van hoop in een somber land. Deze verheven woorden spraken tot het hart van Billy. Ze bemoedigden deze in de war gebrachte 14-jarige jongen, die ermee worstelde om al het onrecht te begrijpen, dat hij in zijn eigen leven zag. De oudere jongens bespotten en pestten hem bij elke gelegenheid: voor het geboren zijn in Kentucky, voor het arm zijn, voor het klein zijn voor zijn leeftijd, voor het *anders* zijn.

Tegen deze tijd begreep Billy de reden van de armoede van hun gezin: zijn vaders probleem met drank. Op een dag, toen de schoolkinderen gekheid over hem maakten omdat hij zich zo haveloos kleepte, las Billy een stuk in een geschiedenisboek over dat Abraham Lincoln van een boot ging in New Orleans en voorbij een slavenveiling kwam. Overeenkomstig dit verslag zag Abraham Lincoln een blanke man bieden op een grote, sterke kleurling, terwijl de vrouw en kinderen van de slaaf aan de kant stonden, huilend. Lincoln sloeg de handen ineen en zei: "Dat is fout! En op een of andere dag zal ik die zaak aanpakken, zelfs al kost het me m'n leven!" Billy schoof het boek van zich af en dacht: "Drinken is óók fout! En op een dag zal ik het aanpakken, zelfs al kost het me *mijn* leven!"

Maar niets sprak meer tot zijn verbeelding als toen hij in zijn eerste aardrijkskundeboek las over de woestijn van Arizona.

Hij verlangde ernaar om daar te zijn; verlangde ernaar te paard door de met cactussen bezaaide open vlakte te rijden. Het klonk zo romantisch, zo vredig, zo idyllisch. De dichter in hem kwam boven, maar hij had niets waarop hij zijn gedachten kon opschrijven; dus leende hij een stuk papier van de leerling naast hem, en schreef:

Ik ben eenzaam, o zo eenzaam:
't Verre Zuidwesten doemt voor me op,
waar de schaduwen het diepst vallen
over de verre heuveltop.

Ik kan een loerende prairiewolf zien
temidden van een purp'ren nevel-zee
Ik kan een grijze wolf horen huilen
ginds bij het grazend langhoorn-vee.

En ergens ver in een kloof
verheft een leeuw zijn stem,
in de Catalina Bergen in de verte,
bij de Arizona-grens.

Ongelukkigerwijs ging het getreiter van de oudere jongens verder dan alleen hoon en spot. Na schooltijd verenigden ze zich herhaaldelijk tot een bende tegen hem. Al was hij klein voor zijn leeftijd, Billy had lef en temperament genoeg om tegen een cirkelzaag te vechten. De jongens zouden hem dan neerslaan en hij zou omhoog komen. Dan zouden ze hem neerslaan, totdat hij geen kracht genoeg meer had om omhoog te komen. Vele malen zoog hij zijn avondeten op door een rietje, omdat zijn mond te zeer kapot gebeukt was, dat hij vast voedsel zou kunnen eten.

Op een voorjaarsdag in 1923 liep Billy naar huis van school met een meisje, terwijl hij haar boeken droeg. Op weg terug naar zijn hut, gingen vijf potige jongens om hem heen staan.

Ze werkten hem tegen de grond. De een sneerde: “Waarom loop jij met dat meisje?” Een ander hoonde: “Jaah, we willen niet dat je met haar oploopt, jij vuile Kentucky -‘skwop.’” Ze wisten dat Billy in Kentucky geboren was en dat zijn moeder een half-Indiaanse was, wat haar een ‘squaw’ maakte, dus zij dreven de spot met hem, door hem een Kentucky ‘squab’ te noemen.

Bij die belediging sprong Billy op en viel aan, wild met zijn vuisten zwaaiend. Maar vijf was teveel. De kwellers worstelden met hem, totdat ze zijn armen in de klem hadden. Toen, terwijl vier jongens hem in hulpeloze toestand vasthielden, nam één jongen een steen in zijn vuist en hamerde er Billy mee in zijn gezicht, totdat hij bijna bewusteloos in elkaar zakte.

Billy smeekte hen: “Als jullie me maar laten gaan, zal ik regelrecht naar huis gaan. Dat beloof ik.”

Aangezien hij toch praktisch bewusteloos was, stemden de jongens ermee in. Maar eerst gooiden ze hem neer, wreven zijn gezicht over de ongeplaveide weg, en traptten hem toen een paar keer, voordat ze weggingen, als om de laatste hand te leggen aan hun gemeenschap.

Billy ging inderdaad rechtstreeks naar huis, maar niet om er te blijven. Hij pakte het .22 Winchester geweer dat boven de deur van de hut hing, laadde er 16 kogels in, nam toen een kortere weg door acacia-struikgewas naar een punt langs de weg, waarvan hij wist dat die jongens er voorbij zouden komen. Hij verborg zich aan de kant van de weg en wachtte. Al gauw hoorde hij stemmen.

“Dat zal die ‘maïskraker’ wel afleren, om met een meisje op te lopen,” zei de ene. Een ander stemde in: “Heb je gezien hoe bang hij keek?” Een ander voegde eraan toe: “Ja, die Kentucky ‘squab’ zal van nu af aan weten waar hij aan toe is.”

Vanachter de struiken tevoorschijn stappend, versperde Billy hun pad, met zijn geweer aangelegd en de trekker gespannen. Kalm zei hij: “Wie van jullie wil het eerst dood, zodat je de anderen niet hoeft te zien sterven?” De vijf jongens trokken wit weg en gilden van angst en ongelooft. Billy zei: “Jank niet, want

jullie zullen allemaal sterven, een voor een.” Hij richtte de loop van zijn geweer op de jongen die hem herhaaldelijk met een steen had gebeukt - “te beginnen bij jou.”

Hij haalde de trekker over. *Klik*. Het schot ging niet af. Snel rukte Billy de grendel naar achteren, wat een andere kogel in de kamer drukte. *Klik* – ook dié ging niet af. Tegen die tijd hadden de vijf jongens het op een lopen gezet, schreeuwend, over greppels duikend en om bomen heen, proberend om op die manier daar zo snel als ze maar konden, weg te komen. Billy, met in alles de bedoeling om ze te doden, bleef patronen in de kamer pompen en de trekker overhalen zo snel als hij de handeling maar kon verrichten - *Klik, Klik, Klik, Klik,..* Maar elke kogel ketste...

De vijf jongens waren al ver weg. Verspreid over de grond naast Billy lagen 16 kogels. Hij pakte ze op, blies het stof van ze af, en deed ze terug in het geweer. Toen richtte hij zijn geweer op een boom en begon de trekker over te halen – *beng – beng, beng, beng...* Deze keer ging elk schot af, inslaand in de stam, met bast die alle kanten opvloog. Billy stond midden op de weg, ziedend van kwaadheid. Toen begon hij plotseling te lachen – een harde, idiote lach, die omhoog kolkte uit de diepte van zijn frustratie. Hij lachte zo hard, dat de tranen hem over zijn opgezwollen wangen rolden.

Dat jaar, toen de school vrij gaf voor de zomer, liep Billy weg om er niet weer naar terug te keren.

* * *